

МЕЂУНАРОДНИ НАУЧНИ СКУП

**„ПРАВНА ДРЖАВА И СТРУЧНОСТ ПРОЦЕСНИХ СУБЈЕКТА КАО
ИНСТРУМЕНТ СУПРОТСТАВЉАЊА КРИМИНАЛИТЕТУ“**

INTERNATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCE

**„THE RULE OF LAW AND COMPETENCE OF THE PROCESS SUBJECTS
AS AN INSTRUMENT OF THE FIGHT AGAINST CRIME“**

ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ
УНИВЕРЗИТЕТА У КРАГУЈЕВЦУ

**ПРАВНА ДРЖАВА И СТРУЧНОСТ
ПРОЦЕСНИХ СУБЈЕКТА КАО
ИНСТРУМЕНТ СУПРОТСТАВЉАЊА
КРИМИНАЛИТЕТУ**

ЗБОРНИК РАДОВА

Крагујевац
21 - 23. април 2015. године

ИЗДАВАЧ

Правни факултет Универзитета у Крагујевцу

ЗА ИЗДАВАЧА

Проф. др Радован Д. Вукадиновић, директор Института за правне и друштвене науке

УРЕДНИК

Проф. др Станко Бејатовић, декан Правног факултета Универзитета у Крагујевцу

РЕЦЕНЗЕНТИ

Проф. др Снежана Соковић, Правни факултет Универзитета у Крагујевцу

Проф. др Божидар Бановић, Факултет безбедности у Београду

Проф. др Вид Јакулин, Правни факултет у Љубљани

ПРЕЛОМ И КОРЕКТУРА

Вељко Турањанин

ISBN: 978-86-7623-061-7

ШТАМПА

Графопромет, Крагујевац

Тираж: 100 примерака

**ОДРЖАВАЊЕ СКУПА И ШТАМПАЊЕ ЗБОРНИКА ПОДРЖАЛО ЈЕ
МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ, НАУКЕ И ТЕХНОЛОШКОГ РАЗВОЈА
РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ**

Publisher

Faculty of Law, University in Kragujevac

For Publisher

Radovan D. Vukadinović, PhD, director of the Institute for Legal and Social Sciences

Editor

Stanko Bejatović, PhD, Dean of the Faculty of Law, University in Kragujevac

Reviewers

Snežana Soković, PhD, Faculty of Law, University in Kragujevac

Božidar Banović, PhD, Faculty of Belgrade, Faculty of Security Studies

Vid Jakulin, PhD, Faculty of Law, University in Ljubljana

Break and proofreading

Veljko Turanjanin

ISBN: 978-86-7623-061-7

PRINT:

Grafopromet, Kragujevac

Impression: 100 copies

**THE CONFERENCE AND THE PUBLISHING OF PROCEEDINGS
WERE SUPPORTED BY THE MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF
THE REPUBLIC OF SERBIA**

ОРГАНИЗАЦИОНИ ОДБОР

Проф. др Станко БЕЈАТОВИЋ, декан Правног факултета у Крагујевцу

Lutz KOBER, руководилац Представништва Фондације „Ханс Зајдел“ за Србију и Црну Гору

Проф. др Радован ВУКАДИНОВИЋ, редовни професор Правног факултета у Крагујевцу

Академик проф. др Миодраг СИМОВИЋ, Правни факултет у Бањој Луци

Проф. др Вид ЈАКУЛИН, Правни факултет у Љубљани

Проф. др Бахит НУРГАЛИЕВ, директор Универзитета „Болашак“ у Казахстану

Доц. др Незир ПИВИЋ, Правни факултет у Зеници

Проф. др Злате ДИМОВСКИ, факултет безбедности у Скопљу

Дубравка ДАМЈАНОВИЋ, председница Апелационог суда у Крагујевцу

Вељко ТУРАЊАНИН, асистент Правног факултета у Крагујевцу

ORGANIZING COMMITTEE

Stanko BEJATOVIĆ, PhD, Dean of the Faculty of Law, University in Kragujevac

Lutz KOBER, Head of the Representative of the Foundation „Hanns Seidel“ for the Serbia and Montenegro

Radovan VUKADINOVIĆ, PhD, University in Kragujevac

Miodrag SIMOVIĆ, PhD, Faculty of Law, University in Banja Luka

Vid JAKULIN, PhD, Faculty of Law, University in Ljubljana

Bahit NURGALIEV, director of the University „Bolašak“ in Kazakhstan

Nezir PIVIĆ, Faculty of Law, University in Zenica

Zlate DIMOVSKI, PhD, Faculty of Skoplje, Faculty of Security Studies

Dubravka DAMJANOVIĆ, president of the Appellate Court in Kragujevac

Veljko TURANJANIN, Faculty of Law, University in Kragujevac

САДРЖАЈ

ПРВА ТЕМАТСКА ЦЕЛИНА:

СТРУЧНОСТ ПРОЦЕСНИХ СУБЈЕКТА И ДРУГИ ФАКТОРИ
СУПРОТСТАВЉАЊА КРИМИНАЛИТЕТУ И ИСКУСТВА У
ПРИМЕНИ – ОПШТА РАЗМАТРАЊА

Проф. др Станко Бејатовић
ПРАВНА ДРЖАВА, СТРУЧНОСТ ПРОЦЕСНИХ СУБЈЕКТА,
СУЂЕЊЕ У РАЗУМНОМ РОКУ И ЕФИКАСНОСТ
СУПРОТСТАВЉАЊА КРИМИНАЛИТЕТУ 14

Проф. др Бранислав Симоновић
KRIMINALISTIKA I UNAPREĐENJE STRUČNOSTI
KRIVIČNO PROCESNIH SUBJEKATA..... 48

Проф. др Снежана Соковић
СТАНДАРДИ СТРУЧНОСТИ У РАДУ СА ОСУЂЕНИМ ЛИЦИМА:
СПРЕЧАВАЊЕ ТОРТУРЕ У ИЗВРШЕЊУ
КРИВИЧНИХ САНКЦИЈА 63

Проф. др Божидар Бановић
МЕЂУСОБНИ ОДНОСИ И КОМПЕТЕНТНОСТ
ОРГАНА ПРЕДИСТРАЖНОГ ПОСТУПКА..... 80

Проф. др Срђан Ђорђевић и Никола Ивковић
ZNAČAJ NOMOTENNIKE ZA STRUČNU
OSPOSOBLJENOST KRIVIČNO-PROCESNIH
SUBJEKATA101

ДРУГА ТЕМАТСКА ЦЕЛИНА:

СТРУЧНОСТ ПРОЦЕСНИХ СУБЈЕКТА И ДРУГИ ФАКТОРИ
СУПРОТСТАВЉАЊА КРИМИНАЛИТЕТУ И ИСКУСТВА У
ПРИМЕНИ – ПОЈЕДИНИ ИНСТИТУТИ

Проф. др Ивана Симовић-Хибер
USKLAĐENOST KRIVIČNOG ZAKONA: HIPOTEZA I DILEME112

Проф. др Марко Павловић
СУДИЈЕ ПОРОТНИЦИ И ВЛАДАВИНА ПРАВА127

Доц. др Зоран Чворовић ПРАВНОИСТОРИЈСКИ ПОГЛЕД НА САВРЕМЕНУ РЕФОРМУ КРИВИЧНОГ ПОСТУПКА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ.....	145
Мр Марина Матић Бошковић ULOGA I ZNAČAJ OBUKE NOSILACA PRAVOSUDNIH FUNKCIJA – UPOREDNOPRAVNA ISKUSTVA I PRAKSA U SRBIJI.....	164
Проф. др Ђорђе Ђорђевић PREOPTEREĆENOST ZATVORSKIH KAPACITETA I MOGUĆA REŠENJA OVOG PROBLEMA.....	183
Проф. др Ненад Ђурђевић КРИВИЧНА ОДГОВОРНОСТ ЗА ДОПИНГ У СПОРТУ	200
Проф. др Радоје Брковић ПРОТИВЗАКОНИТО ЗАПОШЉАВАЊЕ	222
Проф. др Драган Батављевић ИНСТИТУЦИЈЕ ВЛАДАВИНЕ ПРАВА И НЕОПХОДНОСТ ЊИХОВОГ ЈАЧАЊА У БОРБИ ПРОТИВ КРИМИНАЛИТЕТА	236
Проф. др Наташа Мрвић-Петровић POŠTOVANJE PRAVA OKRIVLJENOG NA ODBRANU U PREKRŠAJNOM POSTUPKU	252
Доц. др Емир Ђоровић ПОСТУПАК ПО ПРИВАТНОЈ ТУЖБИ ПРЕМА ЗАКОНИКУ О КРИВИЧНОМ ПОСТУПКУ СРБИЈЕ ИЗ 2011. ГОДИНЕ	267
Доц. др Александар Бошковић СТРАНАЧКА ИСТРАГА У СРПСКОМ И ИТАЛИЈАНСКОМ КРИВИЧНОМ ПРОЦЕСНОМ ЗАКОНОДАВСТВУ И ЕФИКАСНОСТ ИСТРАЖНОГ ПОСТУПКА	286
Доц. др Зоран Јовановић и Аника Јаковљевић ЗНАЧАЈ РЕФОРМЕ ДРЖАВНЕ УПРАВЕ С ПОСЕБНИМ ОСВРТОМ НА ПОЛИЦИЈУ И ЕФИКАСНОСТ БОРБЕ ПРОТИВ КРИМИНАЛИТЕТА.....	307
Весна Перовић НАСИЉЕ У ПОРОДИЦИ И СТРУЧНА ОСПОСОБЉЕНОСТ ТУЖИЛАЦА	321

Милевка Миленковић НАСИЉЕ У ПОРОДИЦИ НАД ДЕЦОМ	327
Станислав Дукић и Аднан Баћићанин СПЕЦИЈАЛИЗАЦИЈА ТУЖИЛАЦА КАО ВИД ЕФИКАСНИЈЕ БОРБЕ ПРОТИВ КРИМИНАЛА.....	352
Оливера Бојовић ЗАСТАРЕЛОСТ КРИВИЧНОГ ГОЊЕЊА И СКРАЋЕНИ ПОСТУПАК	367
Радоман Спарих ПРАВО НА СУЂЕЊЕ У РАЗУМНОМ РОКУ	372
Љубинко Ђетеновић УЛОГА И ЕФИКАСНОСТ КРИВИЧНОГ ЗАКОНОДАВСТВА О ОДУЗИМАЊУ ИМОВИНЕ ПРОИСТЕКЛЕ ИЗ КРИВИЧНОГ ДЕЛА У СУЗБИЈАЊУ КРИМИНАЛИТЕТА	396
Драган Пауновић ПОСТКОМУНИСТИЧКА ПОЛИТИЗАЦИЈА ПРАВНОГ СИСТЕМА У СРБИЈИ КАО ДОМИНАНТАН УЗРОК РАДИКАЛНЕ ДЕВАСТАЦИЈЕ БОРБЕ ПРОТИВ КРИМИНАЛИТЕТА.....	421
Александар Блануша ПРОЦЕСНА ДИСЦИПЛИНА И СТРУЧНОСТ ПРОЦЕСНИХ СУБЈЕКТА КАО ТЕМЕЉ ЕФИКАСНОГ СУДСКОГ ПОСТУПКА У СУПРОСТАВЉАЊУ КРИМИНАЛИТЕТУ	446
Др Милица Ковачевић РЕСТОРАТИВНА ПРАВДА И КРИВИЧНИ ПОСТУПАК У СРБИЈИ	466
Вељко Турањанин ПСИХОЛОГИЈА У САВРЕМЕНОМ КРИВИЧНОМ ПОСТУПКУ: ПОЈЕДИНИ АСПЕКТИ	480
Мирко Воштинић ПРОБЛЕМИ У ПРИМЕНИ ВАСПИТНИХ НАЛОГА И КРИВИЧНИХ САНКЦИЈА ПРЕМА МАЛОЛЕТНИМ ЛИЦИМА.....	497

Далибор Ђорђевић МЕТОДОЛОГИЈА ИЗРАДЕ ПРВОСТЕПЕНЕ СУДСКЕ ПРЕСУДЕ У КРИВИЧНОМ ПОСТУПКУ КАО ПОКАЗАТЕЉ СТРУЧНОСТИ СУДА.....	512
Иван Илић ЧИЊЕНИЧНА ОГРАНИЧЕЊА И ДОКАЗНЕ ЗАБРАНЕ У КРИВИЧНОМ ПОСТУПКУ	525
Стефан Самарцић и Иван Милић КРИВИЧНОПРАВНА РЕАКЦИЈА У ОБЛАСТИ ЛАЖНИХ АЗИЛАНАТА И ПРАВИХ БОРАЦА У СТРАНОЈ ДРЖАВИ СА ОСВРТОМ НА ПРАВА ДЕТЕТА.....	542
Милан Рапајић ВЛАДАВИНА ПРАВА И СУПРОСТАВЉАЊЕ КРИМИНАЛИТЕТУ И ПОЛИТИЧКОЈ КОРУПЦИЈИ.....	559
Јована Брашић ЗЛОУПОТРЕБА И ПРОТИВПРАВНО ШИРЕЊЕ ИНСАЈДЕРСКИХ ИНФОРМАЦИЈА	596
Александар Антић ПИТАЊЕ ДИСКРЕЦИОНОГ ОВЛАШЋЕЊА ПОЛИЦИЈСКИХ СЛУЖБЕНИКА У ВЕЗИ СА ПОЛИЦИЈСКИМ РАДЊАМА	613
Драгана Симић и Марија Јанковић КРИВИЧНОПРАВНА РЕАКЦИЈА НА НАСИЛНИЧКО ПОНАШАЊЕ НА СПОРТСКОЈ ПРИРЕДБИ ИЛИ ЈАВНОМ СКУПУ	630
Нина Максимовић PRAVO NA NAKNADU NEMATERIJALNE ŠTETE ZBOG NEOSNOVANE OSUDE ILI NEOSNOVANOG LIŠENJA SLOBODE.....	651
ТРЕЋА ТЕМАТСКА ЦЕЛИНА: СТРУЧНОСТ ПРОЦЕСНИХ СУБЈЕКТА И ДРУГИ ФАКТОРИ СУПРОСТАВЉАЊА КРИМИНАЛИТЕТУ И ИСКУСТВА У ПРИМЕНИ – КОМПАРАТИВНА ЗАКОНОДАВСТВА И ИСКУСТВА У ПРИМЕНИ	
Академик проф. др Миодраг Симовић ZAŠTITA SVJEDOKA U KRIVICHNOM POSTUPKU PRED SUDOM BOSNE I HERCEGOVINE.....	667

Проф. др Вид Јакулин EUROJUST	692
Проф. др Бахит Нургалијев РЕФОРМЫ В УГОЛОВНОМ И УГОЛОВНО- ПРОЦЕССУАЛЬНОМ ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВЕ КАЗАХСТАНА - ПРИБЛИЖЕНИЕ К ЕВРОПЕЙСКИМ СТАНДАРТАМ.....	707
Проф. др Љубинко Митровић STRUČNOST PROCESNIH UČESNIKA UPOSTUPKU PREMA MALOLJETNICIMA U REPUBLICI SRPSKOJ.....	732
Проф. др Злате Димовски РИЗИЦИ О ПРАЊУ НОВЦА И ФИНАНСИРАЊУ ТЕРОРИЗМА.....	747
Проф. др Методија Ангелески ЗАСТУПЉЕНОСТ КРИМИНАЛИСТИКЕ НА ПРАВНИМ ФАКУЛТЕТИМА У РЕПУБЛИЦИ МАКЕДОНИЈИ.....	761
Доц. др Миле Шикман СПЕЦИЈАЛИЗАЦИЈА СУБЈЕКТА КАО ФАКТОР СУПРОТСТАВЉАЊА ОРГАНИЗОВАНОМ КРИМИНАЛИТЕТУ	773
Доц. др Маша Алијевић NEZAVISNO, EFIKASNO I ODGOVORNO PRAVOSUĐE KAO CONDITIO SINE QUA NON VLADAVINE PRAVA	793
Мр Милимир Говедарица и мр Драгана Вујић POLICIJSKO OBRAZOVANJE KAO FAKTOR EFIKASNOSTI POSTUPANJA POLICIJSKIH SLUŽBENIKA.....	805
Мр Милорад Барашин ИЗВЈЕШТАЈ ПОЛИЦИЈСКИХ АГЕНЦИЈА О УЧИЊЕНОМ КРИВИЧНОМ ДЈЕЛУ ПРЕМА ВАЖЕЋИМ ОДРЕДБАМА ЗАКОНА О КРИВИЧНОМ ПОСТУПКУ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ У ОДНОСУ НА СЛУЖБЕНУ КРИВИЧНУ ПРИЈАВУ ПРЕМА ЗАКОНУ О КРИВИЧНОМ ПОСТУПКУ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ КОЈИ ЈЕ БИО НА СНАЗИ ДО РЕФОРМЕ ПРОЦЕСНИХ ЗАКОНА У БиХ.....	819

**ПРВА ТЕМАТСКА ЦЕЛИНА:
СТРУЧНОСТ ПРОЦЕСНИХ СУБЈЕКАТА И
ДРУГИ ФАКТОРИ СУПРОТСТАВЉАЊА
КРИМИНАЛИТЕТУ И ИСКУСТВА У
ПРИМЕНИ – ОПШТА РАЗМАТРАЊА**

ПРАВНА ДРЖАВА, СТРУЧНОСТ ПРОЦЕСНИХ СУБЈЕКТАТА, СУЂЕЊЕ У РАЗУМНОМ РОКУ И ЕФИКАСНОСТ СУПРОТСТАВЉАЊА КРИМИНАЛИТЕТУ

Проф. др Станко Бејатовић*

Апстракт. *Захтев за ефикасношћу супротстављања криминалиту је један од важнијих особености савремене криминалне политике, а тиме и савременог кривичног законодавства чија решења прате тенденције криминалне политике, односно науке у овој области уопште. Међутим, практична реализација овог захтева мора да се усагласи са још једним неизоставним захтевом поступка борбе против криминалитета. То је да ефикасност органа који делују на пољу борбе против криминалитета не иде на уштрб законитости решења конкретне кривичне ствари и угрожавања загарантованих слобода и права учесника тог поступка, што мора се признати није лако усагласити. Но, и поред свих тешкоћа ова два захтева морају бити усаглашени. Једино у случају њихове усаглашености може се говорити о ефикасности борбе против криминалитета. Ово из разлога што она у себи мора да обједини две компоненте. То су законитост решења кривичне ствари и остварење тог циља у што је могуће краћем временском интервалу и са утрошком што је могуће мање средстава. С тим у вези, неизоставно је повезати наведене захтеве са суђењем у разумном року. С обзиром на ово, ефикасним супротстављањем криминалитету могу се сматрати само они поступци у којима је у реално кратком временском интервалу од њиховог покретања па до окончања, уз пуно поштовање законитости њиховог вођења, донесена правилна и законита правноснажна судска одлука. Разлози за овако схваћену ефикасност супротстављања криминалитету су бројни. Међу њима посебан значај има два. Први лежи у неспорној чињеници да је само ефикасна државна реакција против криминалитета један од инструмената успешне борбе против истог и као таква одговара циљевима и генералне и специјалне превенције. Насупрот овом, неефикасна примена мера кривичне принуде супротна је циљевима и генералне и специјалне превенције. Чак ишта више и охрабрује потенцијалне извршиоце кривичних дела и изазива, сасвим оправдано, и незадовољство јавности чиме ова проблематика још више добија на свом значају. Из ових, и не само ових, разлога обавеза је сваког друштва да створи нормативне као и све друге пред-*

* Редовни професор Правног факултета Универзитета у Крагујевцу, председник Српског удружења за кривичноправну теорију и праксу

